

OKOLICE WARSZAWY BEZ WĘGLA I SMOGU? TRWAJĄ KONSULTACJE

Czy już wkrótce pożegnamy się z paleniem węglem? Urząd marszałkowski przygotowuje zmiany w uchwale antysmogowej dla Mazowsza. Zgodnie z nimi w 2030 roku ma zostać wprowadzony zakaz spalania paliw stałych. Nowe regulacje dotyczą powiatu wołomińskiego, piaseczyńskiego, grodzkiego, legionowskiego, otwockiego, warszawskiego zachodniego, nowodworskiego, pruszkowskiego, mińskiego oraz Warszawy. Trwają konsultacje projektu.

Dlaczego zmiany są konieczne?

Choroby układu oddechowego i krążenia, przedwczesne zgony, zwiększona zachorowalność na nowotwory czy nawet na COVID-19 – to jedne ze skutków oddychania zanieczyszczonym powietrzem. Szacuje się, że **na Mazowszu z powodu smogu umiera przedwcześnie ok. 6 tys. osób w ciągu roku**. Problem pogłębia się w okresie jesienno-zimowym i jest szczególnie dotkliwy na obszarach o większym zagęszczeniu domów i mieszkań. To głównie skutek niskiej emisji, czyli zanieczyszczeń powstających przez palenie w piecach i kominkach. W związku z tym urząd marszałkowski przygotował projekt nowych regulacji w uchwale antysmogowej dla Warszawy i przyległych powiatów. Według niego **od 2030 roku** w swoich domach nie zainstalujemy już pieców na paliwa stałe.

Jak mówi **Marcin Podgórski**, dyrektor departamentu gospodarki odpadami, emisji i pozwoleń zintegrowanych urzędu marszałkowego, poziom szkodliwych dla zdrowia substancji w powietrzu, których źródłem jest spalanie węgla i drewna w domowych piecach, nadal przekracza ustalone standardy. – *Problem w wielu miastach pod Warszawą jest nawet większy niż w stolicy. Występuje tam gęsta zabudowa i wiele domów jednorodzinnych bez dostępu do sieci elektrociepłowniczej. By walczyć o lepsze powietrze, należy wykorzystać wszelkie możliwe narzędzia, w tym także delegację ustawową dającą nam podstawę do wprowadzenia „uchwały antysmogowej” odpowiadającej właśnie na regionalne i lokalne uwarunkowania. Dlatego zapraszamy wszystkich mieszkańców i samorządy do zgłaszania uwag do projektu* – mówi dyrektor Podgórski.

Większość mieszkańców za rezygnacją z węgla

Jak wynika z badania przeprowadzonego przez ARC Rynek i Opinia dla urzędu marszałkowego, **ok. dwie trzecie** mieszkańców Warszawy i podwarszawskich powiatów wyraża **pełne lub częściowe poparcie dla zakazu**. W stolicy za wprowadzeniem nowych regulacji opowiada się 69 proc. ankietowanych, w podregionie warszawskim wschodnim – 65 proc., a w warszawskim zachodnim – 66 proc. badanych.

Szansa na mniej zgonów i hospitalizacji

Zdecydowane ograniczenie niskiej emisji przełoży się wymiennie na jakość i długość życia mieszkańców. Jak wynika z analiz, które przeprowadziło dla urzędu marszałkowego Europejskie Centrum Czystego Powietrza, nowe rozwiązania pozwolą uniknąć niemal 2 tys. zgonów rocznie oraz ponad 1,4 tys. hospitalizacji z przyczyn oddechowych wśród mieszkańców Mazowsza.

W samym warszawskim „obwarzanku” jest szansa na ponad 500 zgonów rocznie mniej. Warunkiem koniecznym jest jednak likwidacja niskiej emisji. Przy samej zmianie pieców na urządzenia zgodne z unijnymi normami ekoprojektu, liczba zgonów wśród mieszkańców może spaść o ok. 350.

– W Kobyłce na dofinansowanie wymiany źródeł ciepła, termomodernizację i inne działania dotacyjne przeznaczaliśmy w roku 2021 rekordową kwotę 600 tys. złotych. Chyba nie ma w powiecie innej gminy, która przeznaczyłaby tyle środków na ochronę powietrza i ogólnie środowiska. Dlatego nasza obecność na tym spotkaniu w urzędzie marszałkowskim jest zrozumiała – wskazuje burmistrz Kobyłki **Edyta Zbieć**. – Nasze zaangażowanie w ochronę powietrza związane jest też z tym, że mamy na terenie miasta jeden z największych przyrostów urodzeń w powiecie. Naszym obowiązkiem jest zapewnić dzieciom dostęp do czystego powietrza dlatego popieram wszelkie działania, które przybliżą nas do tego celu – dodaje.

Czym jest uchwała antysmogowa?

Uchwała antysmogowa została wprowadzona na Mazowszu przez sejmik województwa już w 2017 roku. W jej zapisach określono m.in., że wszystkie nowe kotły na paliwa stałe od 11 listopada 2017 muszą spełniać wymagania tzw. ekoprojektu – dyrektywy unijnej, która określa normy emisji zanieczyszczeń przez urządzenia grzewcze. Ponadto od lipca 2018 w całym województwie obowiązuje zakaz stosowania części paliw stałych, takich jak węgiel brunatny, muły, flutokoncentraty czy też gorszej jakości węgiel kamienny i paliwa z biomasą o wilgotności powyżej 20 proc.

Co może się zmienić?

Zgodnie z propozycją zmian przygotowanych przez urząd marszałkowski, w powiatach podwarszawskich od 1 lipca 2030 eksploatacja pieców na paliwa stałe (np. węgla, drewna, pelletu itp.) będzie zakazana. Będą jednak wyjątki. Jeśli mieszkańcy wymienili swoje instalacje na zgodne z założeniami ekoprojektu po 11 listopada 2017 lub zdążą to zrobić do 30 czerwca 2030, będą mogli z nich korzystać do końca ich żywotności.

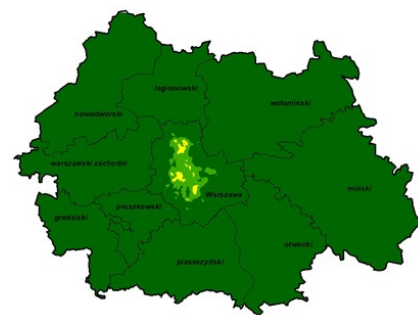
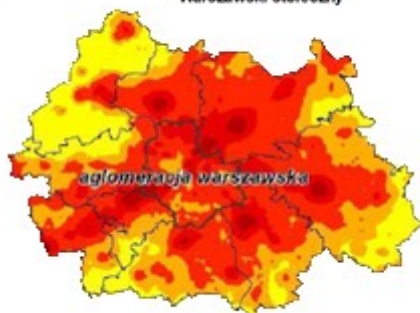
Jeszcze bardziej restrykcyjne zasady są proponowane dla Warszawy, gdzie zakaz spalania węgla miałby obowiązywać już od lipca 2024, a innych paliw stałych od lipca 2030.

Oprócz nowych regulacji projekt uchwały wydłuża o pół roku czas na wymianę bezklasowych kotłów i kominków niespełniających wymogów ekoprojektu. Zakaz ich stosowania zacznie obowiązywać 1 lipca 2023 r.

Średnia roczna
BAP [ng/m³]

REGION NUTS2
Warszawski stołeczny

Stężenie benzo(a)pirenu w roku 2017 oraz prognoza po wprowadzeniu zakazu spalania paliw stałych w regionie warszawskim stołecznym

Jak wziąć udział w konsultacjach?

Konsultacje projektu nowej uchwały antysmogowej trwają **do 16 sierpnia 2021 r.** Uwagi można składać za pomocą formularza elektronicznego dostępnego na stronach urzędu marszałkowskiego (formularz będzie

aktywny tylko w terminie trwania konsultacji), pisemnie na adres Departamentu Gospodarki Odpadami, Emisji i Pozwoleń Zintegrowanych UMWM (ul. Kłopotowskiego 5, 03-718 Warszawa) oraz ustnie do protokołu po wcześniejszym umówieniu wizyty.

Szczegóły i formularz można znaleźć na stronach www.mazovia.pl oraz www.powietrze.mazovia.pl.

Samorządy w walce ze smogiem

– Czas uruchomić proste sposoby finansowania i wymiany źródła ciepła i termomodernizacji. Wbrew deklaracjom dostęp do kredytu na sfinansowanie inwestycji refinansowanych z programów centralnych czy gminnych na razie kuleje. To blokuje dostęp do tych środków dla osób o mniejszej determinacji i tych bez wolnej gotówki. – podkreśla **Lech Urbanowski**, koordynator Wydziału Ochrony Środowiska urzędu miasta w Kobyłce. – Kolejnym problemem do pokonania jest dotarcie z informacją o konieczności wymiany źródła ciepła do tych, którzy jeszcze tego sobie nie uświadomili. Bezpośredni kontakt, precyzyjnie skierowane działania informacyjne. To jest wyzwanie na najbliższe lata. Podam przykład niestandardowego działania które przyniosło większy niż zakładaliśmy skutek. Malowanie na chodnikach w najbardziej „kłopotliwych” dzielnicach miasta zaproszeń do wymiany pieca, poskutkowało dziesiątkami telefonów i wizyt w wydziale ochrony środowiska – dodaje.

Urząd marszałkowski wspiera ochronę powietrza także narzędziami finansowymi. Mowa tu m.in. o środkach z Regionalnego Programu Operacyjnego, z których mogą korzystać gminy na wymianę urządzeń grzewczych i termomodernizację w budynkach użyteczności publicznej. Na wsparcie samorządów lokalnych samorząd Mazowsza przeznacza także środki z własnego budżetu, m.in. przez Mazowiecki Instrument Wsparcia Ochrony Powietrza i Mikroklimatu. Program dofinansowuje np. inwentaryzację źródeł ciepła, kontrolę jakości powietrza, montaż stacji meteorologicznych czy stacji ładowania pojazdów elektrycznych. W tym roku wsparcie Mazowsza pomoże w realizacji **184 projektów** na blisko **11 mln zł**.

Marta Milewska
Rzeczniczka Prasowa
Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego
tel. 22 59 07 602, kom. 510 591 974,
e-mail rzecznik@mazovia.pl